

ЗВІТ

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 12 березня 2025 року 4299-ІХ від 12.03.2025 (далі - Постанова) утворено Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України.

Головою Тимчасової слідчої комісії обрано народного депутата України Железняка Ярослава Івановича (депутатська фракція Політичної Партії "ГОЛОС"), заступником голови Тимчасової слідчої комісії - народного депутата України Радіну Анастасію Олегівну (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ").

До складу Комісії обрано таких народних депутатів України (з урахуванням змін):

Бакумова Олександра Сергійовича - депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";

Батенка Тараса Івановича - депутатська група "Партія "За майбутнє";

Гетманцева Данила Олександровича - депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";

Гнатенка Валерія Сергійовича - депутатська група "Відновлення України";

Жмеренецького Олексія Сергійовича - депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";

Івченка Вадима Євгеновича - депутатська фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина";

Марусяка Олега Романовича - депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";

Мовчана Олексія Васильовича - депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";

Сову Олександра Георгійовича - депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";

Устенка Олексія Олеговича - депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";

Южаніну Ніну Петрівну - депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ".

Секретарем Тимчасової слідчої комісії з числа її членів шляхом відкритого голосування обрано народного депутата України Івченка Вадима Євгеновича - депутатська фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина".

Кількісний склад комісії - 13 народних депутатів України.

Відповідно до Постанови основними завданнями Тимчасової слідчої комісії визначено:

1) розслідування можливих протиправних дій посадових осіб Служби безпеки України, Національної поліції України, Бюро економічної безпеки України, Державної митної служби України, Державної податкової служби України, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Державної служби фінансового моніторингу України, Державної аудиторської служби України та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України;

2) збір інформації щодо технічної допомоги, кредитів (позик), наданих Україні іноземними та міжнародними організаціями з початку повномасштабного вторгнення, аналіз стану виконання взятих Україною у зв'язку з цим зобов'язань.

Підставами для проведення розслідування була інформація, оприлюднена в медіа та отримана від державних органів, про систематичні порушення законодавства України посадовими особами органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України.

Робота Комісії здійснювалася публічно, на більшості засідань Тимчасової слідчої комісії були присутні представники медіа.

Тимчасова слідча комісія працювала відповідно до плану, що передбачає:

1. Постійний моніторинг виконання зобов'язань України перед міжнародними та іноземними організаціями, які є умовою для надання Україні міжнародної технічної допомоги та кредитів (позик).

2. Систематизація реформ Бюро економічної безпеки України, Державної митної служби України, Державної податкової служби України, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, аналіз необхідних змін і планування їхнього впровадження, постійний моніторинг, контроль стану виконання, виявлення ризиків невиконання на всіх етапах для своєчасного реагування.

3. Розслідування можливих протиправних дій посадових осіб Служби безпеки України, Національної поліції України, Бюро економічної безпеки України, Державної митної служби України, Державної податкової служби України, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Державної служби фінансового моніторингу України, Державної аудиторської служби України та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України.

4. Розслідування причин неналежної протидії незаконному обігу підакцизних товарів, зокрема: - спирту етилового та інших спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, пива; - тютюновий виробів, тютюну та промислових

замінників тютюну; - рідин, що використовуються в електронних сигаретах; - пального.

5. Розслідування причин неналежної протидії ухиленню від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність з організації, проведення азартних ігор, лотерей (крім розповсюдження лотерей), парі (букмекерське парі, парі тоталізатора).

6. Вивчення факторів, які сприяють тіньовому обігу зернових товарів та протидії їм органами державної влади та іншими державними органами, які здійснюють повноваження у сфері економічної безпеки.

7. Моніторинг реформи корпоративного управління АТ «НАЕК Енергоатом», контроль стану виконання, виявлення ризиків невиконання на всіх етапах для своєчасного реагування, зважаючи на значну роль підприємства у забезпеченні економічної безпеки України.

8. Дослідження проблем впровадження Державної системи онлайн моніторингу.

9. Встановлення основних причин зловживання з податком на додану вартість та шляхів їх протидії.

10. Розслідування можливих фактів зловживань та/або неналежного виконання обов'язків органами державної влади та іншими державними органами, які здійснюють повноваження у сфері економічної безпеки, що призвели до порушення прав суб'єктів господарювання.

Більшість із пунктів плану було обговорено, втім, частину питань недостатньо досліджено через брак часу.

З метою отримання необхідної інформації для виконання визначених Постановою основних завдань до органів державної влади Комісією скеровано велику кількість звернень з питань, що розслідуються. Найбільше звернень адресовано до Державної податкової служби України та Державної митної служби України.

Тимчасова слідча комісія для отримання інформації, матеріалів та документів також реалізувала право, надане частиною другою статті 7 Закону України "Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України" (далі - Закон), згідно з якою у повідомленні запрошеним особам зазначається, які матеріали та документи необхідно мати з собою.

У процесі здійснення своїх повноважень Комісія використовувала також інформацію з відкритих публічних джерел (офіційні веб-сайти Міністерства фінансів України, Державного казначейства України, Державної митної служби України, Державної податкової служби України, Офісу Генерального прокурора та інших державних органів), а також інформацію, здобуту самостійно у процесі реалізації депутатських повноважень.

Отримана та досліджена Тимчасовою слідчою комісією інформація дає змогу підсумувати результати щодо предмета розслідування відповідно до визначених завдань.

Тимчасова слідча комісія, оцінюючи стан виконання міжнародних зобов'язань України, констатує, що країна демонструє значну стійкість попри майже дванадцять років війни з Росією та майже чотири роки повномасштабного вторгнення. Ця стійкість забезпечується функціонуванням бізнесу та населення, а також масштабною підтримкою міжнародних партнерів. Водночас, потреби держави постійно перевищують наявну допомогу, а швидкість та обсяг фінансових надходжень залишаються критично важливими для забезпечення як оборонних потреб, так і функціонування державних інституцій.

Тимчасова слідча комісія звертає увагу на відсутність чіткості щодо фінансування дефіциту бюджету України на 2026 рік, який оцінюється щонайменше у 20–25 млрд євро.

Зокрема, Комісія відзначає, що поточна програма МВФ перебуває у підвішеному стані через ризик невиконання ключових зобов'язань.

Тривала відсутність прогресу та потенціалу виконати ключові маяки створює ризики для отримання всього обсягу коштів, передбачених програмами

фінансової допомоги – 8,2 млрд дол. США від МВФ та близько 90 млрд євро від ЄС. Це, в свою чергу, ставить під загрозу фінансування оборонного сектору та інших критичних потреб держави. Невиконання індикаторів Плану України за IV квартал 2025 року, за оцінками, може призвести до недоотримання понад 2,3–2,6 млрд євро, а за підсумками 2025 року обсяг недоотриманих коштів сягає понад 3,6–3,9 млрд євро.

Важливим напрямком реформ, що забезпечує виконання міжнародних зобов'язань, є запровадження ефективного корпоративного управління на державних підприємствах. Попри законодавчі зміни, реальна ефективність цього процесу ще потребує покращення, а призначення наглядових рад на державних підприємствах є важливим кроком у цьому напрямку.

Тимчасова слідча комісія звертає увагу на ризики нової програми МВФ через невиконання попередніх зобов'язань та маяків, які перенесені до нової програми, та нереалістичні нові зобов'язання. Ситуація з виконанням Плану України для Ukraine Facility також залишається критичною: затримка у поданні звітів за II квартал 2025 року та невиконання індикаторів за I і III квартали призводить до відтермінування міжнародних платежів.

Комісія наголошує, що своєчасне виконання міжнародних зобов'язань має прямий вплив на фінансову стабільність країни та здатність закрити дефіцит бюджету без макрофінансової кризи. Відповідальність за своєчасне ухвалення законодавчих ініціатив та реалізацію структурних реформ покладається як на уряд, так і на Верховну Раду України. Невиконання міжнародних зобов'язань уже призвело до втрати фінансової підтримки на суму понад 4,5 млрд євро у першій половині 2025 року. Комісія закликає прискорити виконання всіх необхідних заходів та забезпечити належне фінансування для 2026 року, включно з подальшими реформами корпоративного управління, податкового адміністрування та виконання зобов'язань у рамках Ukraine Facility і програм МВФ.

У підсумку, Тимчасова слідча комісія вважає, що ефективне виконання міжнародних зобов'язань є критично важливим для економічної безпеки України, стабільності державних фінансів та забезпечення обороноздатності країни у поточних умовах війни, а також для створення передумов для стійкого економічного відновлення в наступні роки.

Тимчасова слідча комісія здійснювала щомісячний моніторинг діяльності Державної податкової служби України та реформ, пов'язаних із ними.

Щомісячний моніторинг охоплював ключові аспекти діяльності органу, ґрунтуючись на даних, отриманих протягом звітного періоду, на запити Тимчасової слідчої комісії.

Щодо моніторингу стану впровадження реформ податкового адміністрування на 2025 рік Тимчасова слідча комісія може повідомити наступне.

За інформацією Державної податкової служби протягом 2025 р кількість заходів Національної стратегії доходів до 2030 року, які має виконати ДПС доєдналось 26. У 2024 році таких заходів було 219.

Станом на 01.01.2026 року ДПС за період 2024-2025 рр виконано 58% заходів, 37% заходів знаходиться на виконанні в визначені терміни, 5% заходів своєчасно не виконано.

З ключових новин по цих заходах варто підкреслити наступні:

- ІТ-рішення для обробки даних стандартного аудиторського файла (SAF- T UA) – інформаційно-комунікаційну систему електронного аудиту «Е аудит» (далі – ІКС «Е-аудит») протерміновано, але вже введено в промислову експлуатацію 31.12.2025 згідно з наказом ДПС від 25.12.2025 № 1247 «Про введення в промислову експлуатацію інформаційно-комунікаційної системи електронного аудиту «Е аудит».

107 великих платників податків, включених до плану-графіка проведення документальних планових перевірок на 2026 рік, поінформовано про

обов'язковість надання файла SAF-T UA на запит контролюючих органів під час проведення таких перевірок.

ДПС продовжує впровадження нової системи управління податковими ризиками, яка покликана зменшити корупційні ризики, підвищити рівень доброчесності у взаємодії платників податків та податкові органи та дотримання податкового законодавства платниками податків.

У 2025р за методологією CRM відібрано та проведено планові документальні перевірки 29 великих платників податків або 39,7% від загальної кількості великих платників включених до плану-графіку документальних перевірок та 684 інших платників або 34,1% від загальної кількості інших платників включених до плану-графіка документальних перевірок, по яким донарахували 5,1 млрд грн податків. Від'ємне значення до оподаткування зменшили на 4,2 млрд. грн.

На 2026 р відібраних за методологією CRM до плану-графіка документальних перевірок включено: 73 великих платника або 66,4% від загальної кількості великих платників включених до плану-графіку перевірок, 1184 середніх, малих та мікро платників податків або 37,3 % від загальної кількості таких платників, включених до плану графіка перевірок.

Організація ДПС з опрацювання ризику сплати залишається одним із найбільш неврегульованих питань. Ризик сплати полягає саме в проведенні роботи податковими органами спрямованої на забезпечення надходжень до бюджету та зменшення суми податкового боргу. Але за цим напрямком результат роботи з податковим боргом негативний – податковий борг росте значними темпами, зокрема станом на 01.01.2025 податковий борг до зведеного бюджету складав 175,7 млрд грн, а вже на 01.01.2026 сума зросла до 278,5 млрд грн (+102,8 млрд грн).

Практика впровадження CRM в управління податковими органами показала, що реалізація реформи відбувається, найбільш недоопрацьований

напрямок за методологією CRM в роботі податкових органів залишається робота з податковим боргом.

CRM – це основа комплаєнсу, на покращення якого спрямовані всі заходи податкового адміністрування, що передбачені в Національній стратегії доходів до 2030 року.

На виконання вимог Закону № 4698-IX Міністерством цифрової трансформації України 1 січня 2026 року оприлюднено та розміщено у себе на сайті План проведення випробувань у тестовому режимі функціонування компонентів Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах. У січні 2026 року розпочато практичну реалізацію заходів з тестування функціонування всіх компонентів Електронної системи.

ДПС на виконання завдання НСД до 2030 року звітує що впроваджено у грудні 2025 року електронну інформаційну взаємодію ДПС із Державною казначейською службою України та надавачами платіжних послуг, емітентами електронних грошей у процесі примусового списання коштів на підставі електронних платіжних інструкцій для забезпечення оперативного їх надсилання та стягнення коштів з рахунків платників податків – боржників. Реформа ще на етапі повноцінного впровадження, хоча терміни запровадження, зазначені в НСД, вже пройшли.

Виконання планових показників. У 2025 року ДПС забезпечила надходження до загального фонду держбюджету у розмірі 1 246 064,02 млн грн, що на 33 016,3 млн грн або на 2,6% менше за плановий показник та на 209 303,7 млн грн або на 20,2% більше аналогічного показника 2024 року. Такий рівень невиконання плану вперше фіксується за останні роки.

Галузева аналітика діяльності сфери азартних ігор. У 2025 року до бюджету надійшло 17 144 млн грн. Порівнюючи з попереднім роком надходження зросли лише на 156 млн грн або 0,9 %.

ПДФО з вигравів за 2025 рік зменшилось на 644,7 млн грн відносно аналогічного періоду минулого року. Найбільше платники грального бізнесу маніпулюють саме з показником виплачених вигравів, відповідно його заниження в декларуванні сум доходу призводить до ненадходжень до бюджету значних сум ПДФО та військового збору.

З податку на прибуток за три квартали 2025 року рівень сплати знизився до 16,15% або на 1,75 в.п. відносно 2024 року (17,90%) при зростанні доходів платників на 12,2%. Загалом, з 28 платників, які звітують поквартально, відносно попереднього року: 39,3% (11 СГ) зменшили рівень сплати, 25,0% (7 СГ) збільшили рівень сплати, 35,7% (10 СГ) минулого року мали річний звітний період.

Діяльність платників сфери грального бізнесу залишається проблемною, наявні ознаки які можуть свідчити що платники продовжують ухилятися у сплаті податків. Наявний ризик повноти декларування отриманого доходу, відбувається підміна понять «виграш», «повернення». Використання таких схем ухилення дозволяє платникам грального бізнесу суттєво занижувати як податок на прибуток підприємств, так і податок на доходи фізичних осіб та військовий збір.

Така ситуація в галузі грального бізнесу залишається можливою по причині відсутності Державної системи онлайн моніторингу.

Так, 4 грудня 2024 року Верховна Рада України прийняла Закон України № 4116-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою боротьби з ігровою залежністю (лудоманією) та вдосконалення державного регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор та лотерей» (далі – Закон № 4116). Зазначеним Законом доручено Кабінет Міністрів України до 1 жовтня 2025 року забезпечити введення в експлуатацію ДСОМ. Визначення відповідного строку здійснювалося публічно в межах підготовки законопроекту — під час засідань робочих груп та профільного комітету за участю керівництва Міністерства цифрової трансформації України та представників майбутнього керівництва ПлейСіті.

З моменту набрання чинності Законом № 4116 (4 грудня 2024 року) до встановленого граничного строку введення ДСОМ в експлуатацію (1 жовтня 2025 року) минуло майже десять місяців. Водночас лише 2 вересня 2025 року ПлейСіті оголосило тендер на закупівлю першої черги ДСОМ.

Однак, ні Законом України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», ні Законом № 4116 не передбачають поетапного (чергового) впровадження ДСОМ.

За інформацією ПлейСіті, роботи в межах першої черги були завершені у грудні 2025 року. Разом з тим функціонал першої черги не забезпечує наповнення ДСОМ повним обсягом передбаченої законом інформації. У зв'язку з цим Рахункова палата констатувала порушення встановлених строків упровадження ДСОМ, а також створення та запуску електронних реєстрів організаторів азартних ігор і введення в експлуатацію Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх.

Наразі перша черга ДСОМ перебуває на етапі дослідної експлуатації. Проте її функціональні можливості обмежені. Ключовим елементом ефективного державного контролю за ринком грального бізнесу є доступ до інформації про операції, що здійснюються безпосередньо в межах ігрового процесу. Саме такий функціонал дозволяє виявляти та запобігати схемам ухилення від оподаткування, які, за наявними оцінками, призводять до недоотримання державним бюджетом близько 20 млрд грн щороку. Реалізація першої черги не забезпечує досягнення основної мети створення -забезпечення повної прозорості операцій у сфері азартних ігор.

Також рішення про поділ ДСОМ на дві черги може мати негативні бюджетні наслідки. Зокрема, після введення в експлуатацію першої черги організатори азартних ігор є ймовірність, що припинять сплачувати потрібний розмір плати за ліцензію, що, за попередніми розрахунками, може призвести до прямих втрат державного бюджету на рівні близько 1 млрд грн щороку.

Разом з тим, Тимчасовою слідчою комісією було приділено окрему увагу нелегальному виробництву та обігу підакцизної тютюнової продукції, алкогольних напоїв та пального. Акцизний податок є четвертим за значимістю джерелом податкових надходжень Державного бюджету України після ПДВ, ПДФО та податку на прибуток підприємств.

Зважаючи, що основна частина акцизного податку надходить до Державного бюджету України, то нелегальний ринок підакцизної продукції призводить до недофінансування оборони.

За оцінками експертів за рік сума втрат бюджетів від нелегального виробництва та обігу підакцизної тютюнової продукції, алкогольних напоїв та пального становить близько 38-40 млрд грн (пальне 9-10 млрд грн, тютюн 22-25 млрд грн та алкоголь 7-8 млрд грн).

Разом із Державним бюджетом від нелегального ринку зазнають втрат і місцеві бюджети. До доходів загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад належать 13,44 % акцизного податку з виробленого в Україні та з ввезеного на митну територію України пального та акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів.

ТСК з метою розслідування факторів, які сприяють зазначеній діяльності було проведено наступні заходи:

Надано Бюро економічної безпеки України, Державній податковій службі України та Національній поліції зібраний перелік наземних точок, сайтів та Telegram-каналів нелегального продажу підакцизної продукції.

Налагоджено співпрацю з асоціаціями виробників підакцизних товарів, громадськими організаціями щодо отримання систематичного інформації про точки нелегального продажу алкогольних напоїв, тютюнових виробів, електронних сигарет та пального.

Проведено разом з економічними експертами провідних аналітичних центрів ґрунтовну інформаційно-аналітичну роботу, зокрема:

- аналіз щомісячних надходжень акцизного податку до державного та місцевих бюджетів за загальним та спеціальними фондами за видами підакцизної продукції;

- напрацьовано методику щоквартальної оцінки рівня тині та податкового навантаження на виробників тютюнової продукції, пального, алкогольних напоїв;

- забезпечено щомісячний моніторинг інформації щодо обсягу, реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі, тютюнових виробів, алкогольних напоїв та пального за областями за даними Системи обліку даних реєстраторів розрахункових операцій (СОД РРО) за даними сайту ДПС;

Важливо зазначити, що обсяги нелегального виробництва пального, сигарет, алкогольної продукції - залишаються на достатньо високому рівні.

Тютюнові вироби:

Після обмеження роботи низки нелегальних виробництв у 2024-2025 роках та посилення роботи контролюючих органів із роздрібним ринком тіньовий ринок цигарок - "тінь" зменшилась з минулорічних 25% до 14.2% на початку 2025 року, проте у травні 2025 року зросла до 16.2%, у жовтні сягнула 17,8% (дослідження Кантар). Половина з цієї "сірої" продукції - псевдо-експорт або маркована duty-free. Розподіл обсягів нелегальної торгівлі між каналами продажу не змінився за 2025 рік: 65% нелегальної тютюнової продукції потрапляє на ринок через кіоски і магазини.

Більша частина продукції Duty Free або призначеної для експорту (53%), що нелегально продається в Україні: Compliment та Lifa - основні торгові марки цієї категорії. Ще 42% нелегальної продукції складають торгові марки виробника Маршалл Файнест Тобакко, серед найпоширеніших — Marshall (27%), Urta (8%), Brut (3%).

Розрахунки фахівців Економічної експертної платформи щодо рівня тині у тютюновій галузі дають схожий результат - восени 2025 року тіньова частка становила 15%.

Щодо виробництва - за розрахунками експертів Тимчасової слідчої комісії після співставлення сплачених податків (акцизний податок, ПДВ та податок на прибуток підприємств) у III кварталі 2025 року та замовленої сировини – аномальні показники отримані двома компаніями-виробниками:

Компанія «1» - у III кварталі придбано 840 тон сировини, сплачено податків 0 грн. З однієї тони - 0 гривень податків.

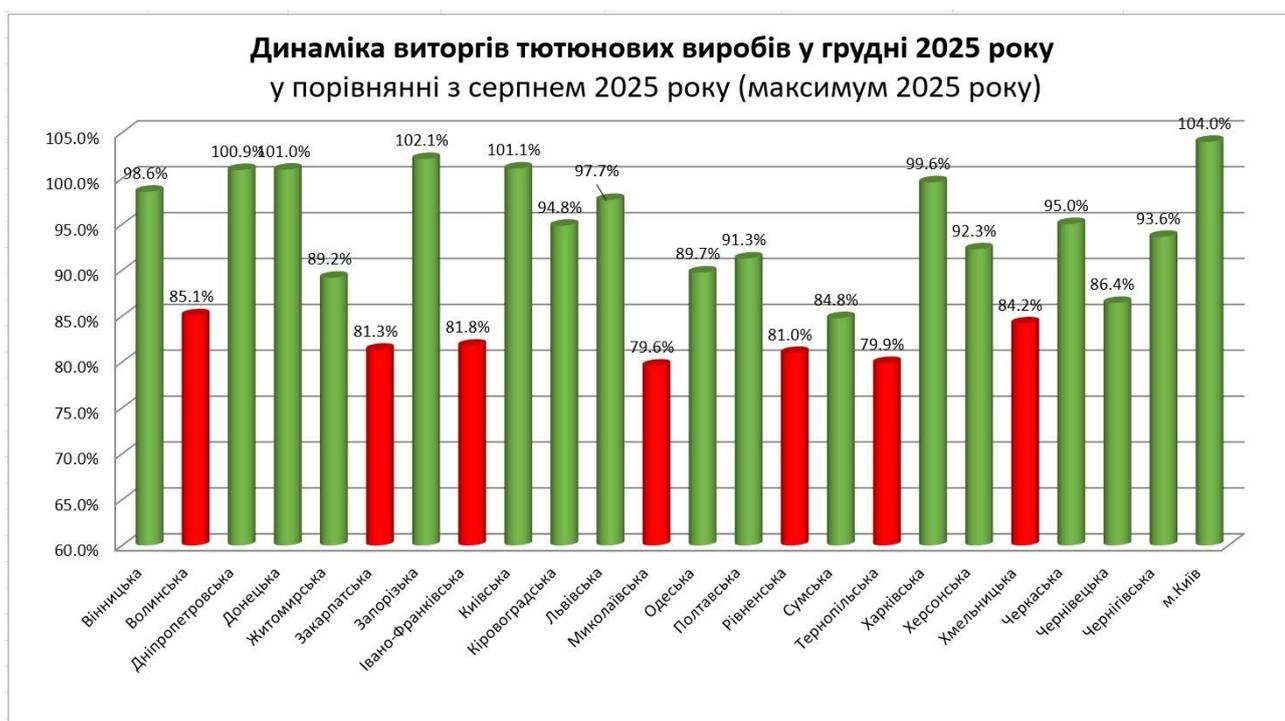
Компанія «2» - у III кварталі придбано 360 тон сировини, сплачено податків в середньому 1,3 млн грн на квартал. З однієї тони - 3600 гривень податків.

В той час як виробники інших компаній сплачували в середньому 3-4 млн гривень податків на 1 тону сировини (і виробляють в середньому 1600 сигарет з 1 кг сировини).

Водночас, Тимчасова слідча комісія здійснювала щомісячний моніторинг даних щодо обсягу реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі, тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах (за даними СОД РРО відповідно до кодів згідно УКТ ЗЕД) на основі публічних даних ДПС.

Максимальні обсяги продаж були зафіксовані у серпні 2023 року - 11.8 млрд грн, у серпні 2024 року – 11.4 млрд грн, у серпні 2025 року - 14,6 млрд грн.

У розрізі регіонів дані щодо динаміки обсягів легальних продажів мають доволі велику розбіжність, що свідчить про наявність регіональної специфіки в ефективності протидії тіньовому обігу тютюнових виробів.

При цьому, експерти Тимчасової слідчої комісії здійснювали постійний моніторинг сайтів та Telegram-каналів, що здійснюють нелегальний продаж алкогольних та тютюнових виробів. ТСК на своїх засіданнях звертала увагу Бюро економічної безпеки України та Національної поліції України на Telegram-канали та направляло перелік відповідних каналів та сайтів, які реалізують продукцію без сплати податків.

Позитивним чинником у роботі Бюро економічної безпеки України стало виявлення масових незадекларованих посівів тютюну (системна проблема), що є джерелом нелегального тютюну як першопричини тіньового ринку.

За інформацією БЕБ, у межах аналітичної роботи та супутникового моніторингу встановлено істотну різницю між задекларованими та фактичними площами посівів тютюну: задекларовано 840 га, фактичні посіви склали близько 14 800 га. Зазначені розбіжності прямо вказують на наявність нелегальної сировини, яка у подальшому використовується для виробництва контрафактних тютюнових виробів.

Так, детективи Бюро економічної безпеки України у Волинській області викрили фермерське господарство, яке без ліцензії засіяло близько 40 га тютюну,

організувало повний цикл обробки (очищення, сушіння, пресування) та використовувало неоформлену найману працю.

Бюро економічної безпеки України офіційно зазначає, що чинне законодавство не дозволяє ефективно конфісковувати все майно організаторів нелегального виробництва та пропонує посилення кримінальної відповідальності за злочини, передбачені ст. 204 КК України, з метою можливості застосування негласних слідчих дій і повної конфіскації майна.

Галузь пального:

У 2024 році рівень "тіні" зменшився до 14%, з аномальних 34%, які були у 2022 році, в середині 2025 року тінь зросла до 21%, і у 4 кварталі 2025 року знизилась до 14% (розрахунки Економічної експертної платформи). Водночас сплата податків найбільшими мережами АЗС є вкрай нерівномірною. Частина мереж сплачують понад 2 грн податків на літр, а три мережі – менше 1 грн на літр. Також нерівномірною є ситуація із заробітними платами — понад половину мереж сплачують ринкові заробітні плати, а близько десятка мереж з топ-50 мереж — сплачують всім співробітникам зарплату близьку до мінімальної заробітної плати.

Алкогольна продукція:

За розрахунками фахівців Економічної експертної платформи - у алкогольній продукції тіньова частка останніми роками демонструвала низхідний тренд, у 2024 році знизилась до 22%, наприкінці 2025 року знизилась до 12%. Річні втрати держбюджету складають 7-8 млрд грн на рік.

Крім, цього Тимчасова слідча комісія систематично займалась перевіркою ефективністю управління активів АРМА.

Упродовж 2025 року у системі “Прозорро” проведено моніторинг 213 конкурсних відборів управителів арештованих активів, що перебувають в управлінні АРМА. З них 1 триває, 177 - не відбулось або скасовано.

За результатами конкурсних відборів АРМА укладено всього 30 договорів про управління активами. В 1 випадку з консорціумом КАМпарітет (1 договір з

ТЦ Флагман розірвано), 1 - ТОВ "І.К.ВЕЛ", 4 - ТОВ "Комбінат плюс", 3 (4 договір розірвано через неприйняття вагонів) - консорціум Пріоритет, 2 - ТОВ "АВГМ-ГРУП", 6 - ТОВ "Воєджер плюс", 1 - ТОВ Скайлайн Продакшн, 2 - ТОВ Інвестиційна компанія ТВК, 1 - ТОВ Дніпровський електро-механічний завод, 1 - ТОВ Смарт солюшн компані", 1 - консорціум "Країна резиденс", 1 - консорціум УК Гравіон, 5 - консорціум Пента-логістик інтернешнл, 1 - ДП Львівський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації.

У результаті моніторингу виявлено 4 випадки пов'язаності переможців конкурсного відбору з власниками арештованих активів, про що превентивно поінформовано АРМА.

Також виявлено випадки порушень з боку АРМА під час проведення конкурсних відборів у вигляді організації і проведення конкурсного відбору під конкретного та наперед визначеного управителя (телекомунікаційне обладнання каналу "НАШ" (управитель ТОВ "Скайлайн Продакшн") та Жовтневий палац і Стереоплаза (управитель ТОВ "Комбінат плюс").

Крім того, виявлено схему заниження та виведення доходів від управління активами управителями активів (консорціум УК КАМпарітет, ТОВ Комбінат плюс): 1) непогодження договорів оренди з АРМА, невказання у договорах оренди спеціального рахунку управителя для цих цілей; 2) зазначення у договорі оренди активу фіктивної значно нижчої ринкової ціни; 3) створення мережі пов'язаних з управителем суб'єктів господарювання та передачі їм в оренду/суборенду активів за неринковими цінами; 4) відбір управителя зі спеціальним досвідом проведення масових культурних заходів і не здійснення цієї діяльності управителем на активі та передача активу в оренду, внаслідок чого великі доходи акумулюються в орендаря, який і проводить масові культурні заходи.

Також упродовж звітнього періоду промоніторено 184 аукціони з реалізації арештованих активів.

Вжито заходів щодо зобов'язання АРМА розшукати другу яхту Медведчука модель «pershing 9x», назва «amore mio», арештовану ще у 2023 році. Завдяки вжитим заходам АРМА через Інтерпол оголосила яхту в міжнародний розшук.

Висновки:

1. Ризики невиконання Україною взятих на себе зобов'язань за міжнародними програмами фінансової допомоги (МВФ та Ukraine Facility від ЄС) до кінця другого кварталу 2026 року залишаються на високому рівні через затримки у прийнятті необхідних законодавчих ініціатив та невиконання ключових індикаторів.

Результати голосування:

"За" - 7

"Проти" - 0

"Утрималися" - 0

2. Масштаби нелегального обігу тютюнової продукції та сировини залишаються на високому рівні.

Результати голосування:

"За" - 7

"Проти" - 0

"Утрималися" - 0

3. Забезпечення економічної стійкості держави та виконання міжнародних зобов'язань потребує консолідації зусиль Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України, оскільки реалізація більшості необхідних реформ та індикаторів Ukraine Facility перебуває у спільній зоні відповідальності виконавчої та законодавчої гілок влади.

Результати голосування:

"За" - 7

"Проти" - 0

"Утрималися" - 0

Пропозиції:

1. Заслухати та обговорити звіт Тимчасової слідчої комісії на пленарному засіданні Верховної Ради України.
2. Верховній Раді України звіт Тимчасової слідчої комісії взяти до відома.
3. Оприлюднити звіт Тимчасової слідчої комісії на офіційному веб-сайті Верховної Ради України.
4. Припинити повноваження Тимчасової слідчої комісії.

